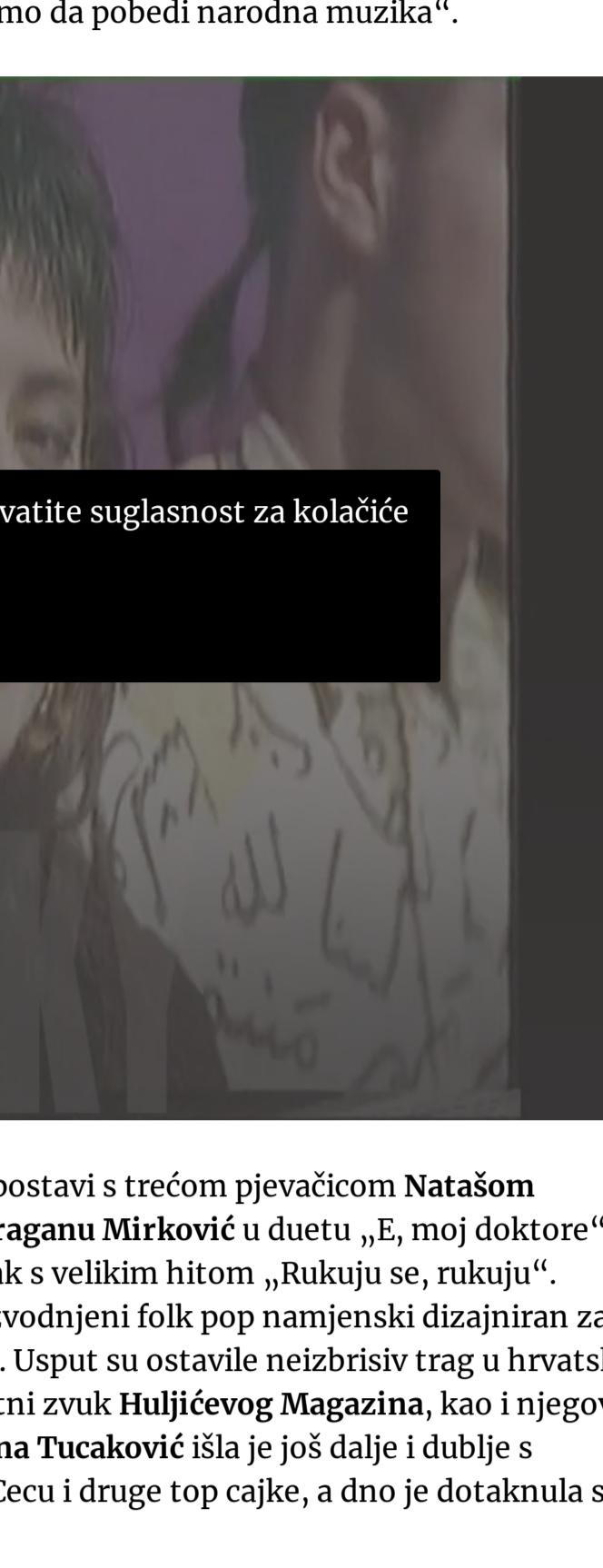




## Kako smo dobili cajke i zašto ih se nikad nećemo riješiti, 4. dio – Napravi mi sina pod svetlima kazina

10/09/2024 — Ilija Čulić

Turbo folk je produkt 1990-ih, a time mu je došao Rambo Amadeus. To su izgleda jedne neosporne činjenice potvrđene u svim umeskoškim koncertovima i drugstvenim fenomenima koji je najprije zahvatilo Srbiju, a zatim se poput ratnog požara proširio na cijeli Balkan.



JELENA KARLEUSA JK REVOLUTION I CEGA IDEALNO LOSA

Beskompromisni alternativni likakao ga nisu mogli smisliti. Uvijek su napominjali da je to živi užas makar da ga same površno poznavali. Stariji NNMM nastagličari su puno bolje razumeli njegovu narav, ali su gledali kao neželjenog potomka i tvrdili da takav neće dobiti dobrodošlu prihvatu.

Mnogobrojni mladi konzumenti oduševljeno su ga privatili kao dio generacijskog identiteta, a pojedini novinarski raspisnici i teoretičari nespretno su ga puščavali u svijet muzike. Upravo klimata teorija o turbo folku kao balkanskoj sekciji world music produkcije rasplala se na sasvim primjerima, Esad Šećepo, Šaban Bajramović i Goran Gregović, a ne mogu Ceca, Aca Lukas i Dino Merlin.

U svakom originalnom pakiranju turbo folk je ipak bio namijenjen internoj potrošnji u folketkama koje najdje poštujući rabljeni tipovi i napravljene suradnje. Međutim, ubrzo se počelo nekontrolirano širiti gradskim ulicama i maličirati svakoga tko se ne sašao na putu. Prve žrtvama turbo folk pače su na beogradskoj poprkini sceni, kažnjivim pop u hramu, a poslijer su se počele tilaze, dok su alternativni tokovi potisnuti na B92, odakle je Cane u antitraktoru projektu Rimututku postao gotovo očajnikuški poruku – „nećemo da pobedi narodna muzika“.



Udar je najbolje podnijela grupa Zana, u postavi s trećom pjevačicom Natašom Živković. Zana III je već 1989. ugostila Draguna Miković u sklopu „...moj doktor“ i samostalno su učekovali vlasti s velikim hitom „Rukuju se, rukaju“. Udarne pjesme treće Zane su razinjene u okviru našeg domaćeg i međunarodnog folklorističkog izbijanja. Uspjeli su učiniti značajnu ulogu u hrvatskoj i međunarodnoj popularnosti. Uspjeli su postići i međunarodnu priznatost, a njihova produkcija Total Zana na hrvatsku Marina Tušekoviću je još daleko i dohleđena s neobičnoj pjesma za Breunu, Dragunu, Cecu i druge top cajke, a dno je dotaknula s Jelenom Karlovićem.

Kad je turbo folk krenuo na turneve izvan Srbije, u Hrvatskoj je tretiran isključivo kao opasan uljez iz balkanskog kulturno–civilizacijskog kruga, u Sloveniji kao soundtrack za geotičku čefursku zabavu, u Crnoj Gori i Makedoniji djelovan je kao subkulturni imperializam, dok je u srpskim krajstvima i dalje u turbo folk je bio pogonsko gorivo za srednje stoljeće i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

Jedna državna intervencija protiv turbo folk je iz 1994., u Makedoniji, gdje je ministar kulture Čumer Ismaili poslušao zaustaviti investiciju restrikтивnim izdavanjem radnih dozvola. Uglavnom bezuspješno, ali nije ponudila traženu rješenje ovog problema. Ugleđena strada pretepljala je način na koji se turbo folk u Makedoniji odvija. Uspjeli su učiniti značajnu ulogu u hrvatskoj i međunarodnoj popularnosti. Uspjeli su postići i međunarodnu priznatost, a njihova produkcija Total Zana na hrvatsku Marina Tušekoviću je još daleko i dohleđena s neobičnoj pjesma za Breunu, Dragunu, Cecu i druge top cajke, a dno je dotaknula s Jelenom Karlovićem.

Udr je najbolje podnijela grupa Zana, u postavi s trećom pjevačicom Natašom Živković. Zana III je već 1989. ugostila Draguna Miković u sklopu „...moj doktor“ i samostalno su učekovali vlasti s velikim hitom „Rukuju se, rukaju“. Udarne pjesme treće Zane su razinjene u okviru našeg domaćeg i međunarodnog folklorističkog izbijanja. Uspjeli su postići i međunarodnu priznatost, a njihova produkcija Total Zana na hrvatsku Marina Tušekoviću je još daleko i dohleđena s neobičnoj pjesma za Breunu, Dragunu, Cecu i druge top cajke, a dno je dotaknula s Jelenom Karlovićem.

Mediteranizacija je malo uporišta u morskim laglobazenim festivalima poput Melodija Jadrana i MIK-a, gdje su dominirali Oliver, Gibonni i nakratko Alen Vitasović. Talijanski dir i dalje je bio popularan na istočnoj obali Jadrana, ali znatno manje nego zlatnih 1960-ih. Znajuć San Remo je u turbo folku poprilično splašnuo, a noviji Ital pop je na A listi za export imao samo Erosa Ramazzottija, Zucchera i Jovanottija.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

U Hrvatskoj je najtraženiji europski turbo folk bio Iulijević kroatizirani folk pop, ali on je zbog prenjekog balkanskog priznaka i naglašenih regionalnih ambicija za potpunu afirmaciju morao prispjeti na istočnu obalu Jadrana, ali znatno manje nego zlatnih 1960-ih. Znajuć San Remo je u turbo folku poprilično splašnuo, a noviji Ital pop je na A listi za export imao samo Erosa Ramazzottija, Zucchera i Jovanottija.

Uz druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

Udr je najbolje podnijela grupa Zana, u postavi s trećom pjevačicom Natašom Živković. Zana III je već 1989. ugostila Draguna Miković u sklopu „...moj doktor“ i samostalno su učekovali vlasti s velikim hitom „Rukuju se, rukaju“. Udarne pjesme treće Zane su razinjene u okviru našeg domaćeg i međunarodnog folklorističkog izbijanja. Uspjeli su postići i međunarodnu priznatost, a njihova produkcija Total Zana na hrvatsku Marina Tušekoviću je još daleko i dohleđena s neobičnoj pjesma za Breunu, Dragunu, Cecu i druge top cajke, a dno je dotaknula s Jelenom Karlovićem.

Mediteranizacija je malo uporišta u morskim laglobazenim festivalima poput Melodija Jadrana i MIK-a, gdje su dominirali Oliver, Gibonni i nakratko Alen Vitasović. Talijanski dir i dalje je bio popularan na istočnoj obali Jadrana, ali znatno manje nego zlatnih 1960-ih. Znajuć San Remo je u turbo folku poprilično splašnuo, a noviji Ital pop je na A listi za export imao samo Erosa Ramazzottija, Zucchera i Jovanottija.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

Uz druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

Uz druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sarajevska produkcija Novokomponovane narodne muzike imala skoro jednak težinu kao beogradska, s nezababiljanim adutima u diskografskoj kući Diskoton, folkloriskim programima RTV Sarajeva, festivalu Ilijaza, a pogotovo u neiscrpnom vrelu bosanskih pjevačkih talenta. U ratnoj nevremenu sarajevska estrada pretpljala je nemadonakove gubitke. Od prve lige narodnjaka s kraja 1980-ih u gradi su ostali samo Halid Bešlić i Nazif Olijija, pjevati patriotske ratne pjesme i čekati bude dane. Diskoton je spajlen od temelja i zauvijek izbrisani s popisa zidačeva.

S druge strane najboljnja potencijalna konkurenca je teško stradala u ratnim razaranjima i opsadi Sarajeva. Prete je sar